

WWW.HEATEGU.EE

HEAD UUDISED

2007 - 2

Kelleks sina
väiksena suurena
saada tahtsid?

SISUKORD

“KUI MA SUUREKS KASVAN,
TAHAN SAADA...”

LK 2-3

MIS ON HEA ELU?

LK 4-5

SOTSIAALNE ETTEVÕTLUS =
ELU- JA MÕTTEVIIS

LK 6-7

KELLEKS SINA LAPSEPÕLVES
SAADA TAHTSID?

LK 8

Head Uudised on Heateo Sihtasutuse väljaanne. Trükitud taaskasutatud paberile ja kokku pandud vabatahtlike abiga.

Kas sa usud?

Kas sa usud, et kodutust võib saada edukas firmajuht? Kas sa usud, et narkosõltuvuses kinnipeetav võib muutuda armastavaks pereisaks? Jaanuaris 2008 käivitavad Heateo Sihtasutus ja Convictus Eesti sotsiaalse ettevõtte, mis annab tööd sotsiaalselt tõrjutud inimestele. Paneme hetkel kokku motiveeritud meeskonda ettevõtte käivitamiseks. Otsime mõttekaaslast, vabatahtlikke, investoreid ja tulevast tegevjuhti. Lähem info: margo@heategu.ee

HEATEO KOMMUNIKATSIOONIJUHT PAAVO PIIK UNISTAB/USUB, ET 10-20 AASTA PÄRAST ON NOORTE KELLEKS-SAADA-LISTILE ILMUNUD KA SOTSIAALSE ETTEVÕTJA AMET. KAS JA KUIDAS VÕIKS SEE UNISTUS TEOSTUDA?

Millal seda esimest korda küsitigi: „Mida sa pärast kooli lõpetamist teed?”

Noh, lähen vast ülikooli. „Aga pärast seda?” Kes see ikka viitsib nii kaugele mõelda...

Lapsepõlves küsitakse tihti, et kelleks sa suurena saada tahad. Ja vastuseks öeldakse kõiki neid toremaid ameteid – tule-
tõrjujad, politseinikud, vedu-
rijuhid. Aga miks on nii, et kui ükskord päriselt saabub aeg, mil on vaja otsustada, kelleks saada, tuleb see kuidagi äkki, ja valikud tunduvad kitsad?

Pärast ülikooli lõpetamist on iseäranis lihtne käega lüüa mõtetele, mida sai kunagi veeretatud – plaanid, ideaalid, unistused – ja vastu võtta esimene kättejuhtuv töö, mis aitab üüriraha maksta või tagastada õppelaenu. Vast-
sed ülikoolilõpetajad on ka kõige diskrimineeritum kamp – töötud võlakooormaga noored, kellele ühtäkki enam bussi- ja teatripiletite soodustused ei kehti. Saabub tõdemus: elu ongi karm. Raha teenimiseks tuleb 8 tundi päevast ohverdada tegevustele, mis emotsionaalselt ei

kannusta. Tere tulemast reaalsusse! Heal juhul jäävad õhtud ja puhkepäevad enda tarbeks.

Usun, et palju probleeme saab alguse sellest, et ei teadvustata võimalusi. Otse ülikoolist ellu visatud noored tunnetavad valikuid tihtipeale väga kitsas raamistikus: ärijuhiks, IT-spetsialistiks, ajakirjanikuks. Kui nendeks ei saa, või pole eeldusi, siis kõlbavad (seniks) muud ametid ka. Vähesed vaevuvad isegi mõtlema, mida ma tegelikult teha tahan. Ja igapäevarutiin kehtub sootuks käega lööma: sellist tööd, mida mina teha tahaksin, ei ole üldse olemas.

Tahan siin kirjutada ühest suureksaamise soovist, mida praegu noorte suust veel ei kuule, ent mida seniste majanduslike ja sotsiaalsete arengute jätkudes võiks kuulda kümne või kahekümne aasta pärast.

„KUI MA SUUREKS KASVAN, TAHAN SAADA...”

Kujutlegem tuleviku koolijütsi, kes lausub: „Kui ma suureks kasvan, tahan saada sotsiaalseks ettevõtjaks”.

Hetk startimiseks küps

See ei üllata, et Eesti ühiskonnas on hetkel mõned valusalt torkivad probleemid. Alustame näiteks sellest, et 25aastaste vanuserühmas võib keskmiselt kuni iga 20s inimene, kes tänaval vastu kõnnib, olla nakatunud HI-viirusega. Teiseks ohustavad suurt osa me ühiskonnast erinevad sõltuvushaigused: narkootikumid, alkohol, kasiinod. Kolmandaks, Eestis elab kõrvuti kaks suurt kogukonda, kes omavahel peaaegu ei suhtle. Neljandaks, me ei väärtusta piisavalt õpetajate, arstide, päästetöötajate tööd. Nimekirja ei ole kuidagi paremuse järjekorras pandud ega lõplik. Sotsiaalprobleeme Eestis võimendavad majanduslik ebavõrdsus ja madal kodanikuaktiivsus. Aga sotsiaalprobleemide eripäraks on, et nad puudutavad ühel või teisel viisil meid kõiki. Kui me 20 aasta pärast räägime ja kirjutame tervest põlvkonnast inimestest, keda on puudutanud lähedase inimese surm AIDSi või liiklusõnnetuses, siis on põhjust kahetseda tegematajätmissi praegu.

Hingega amet

Mida saab teha? Üks võimalus on hakata ettevõtjaks, aga mitte äri sektoris, vaid sotsiaalsektoris. Sotsiaalseteks ettevõtjateks nimetame neid inimesi, kes on oma südameasjaks võtnud mõne ühiskondliku probleemi lahendamise ning kes proovivad uusi ja innovaatilisi viise, kuidas seda teha. Sotsiaalsed ettevõtjad on Mel Young, kes alustas maailma esimese kodutute ajakirja müümist, ning Riina Raudne, kes algatab koos Terve Eesti Sihtasutusega HIV-ennetusprogramme töökohtades. Mis neid inimesi ühendab, on soov muuta mingit probleemset valdkonda ning seda, kuidas

sellesse suhtutakse. Tihti leiutavad nad viise, kuidas senisest tõhusamalt oma ideid ellu viia ning rahastada.

Tööd sotsiaalsektoris seostatakse tavapäraselt madalate palkade ja suure töökoormusega.

Ekki olukord hakkab tasapisi muutuma, ei tegele ka tänapäeval keegi sotsiaalse ettevõtlusega selleks, et rikkaks saada. Sotsiaalne ettevõtlus tähendab eelkõige võimalust teha tööd, millesse sa usud ja millest on tuntavalt kasu laiemale ringile inimestele. Sotsiaalne ettevõtja ei ole märter, vaid keegi, kes on nõus teatud osa palganumbrist vahetama selle vastu, et teha hingega tööd. Nagu äri sektoriski, võib see töö võtta organisatsioonijuhhi või projektijuhhi, kommunikatsioonijuhhi või IT-spetsialisti vormi. Nagu äri sektoriski, on ühiskondlikke probleeme vaja lahendada järjest rohkem häid, kompetentseid inimesi.

Sotsiaalne ettevõtlus, nagu inimest võib järeldada, on kombinatsioon ettevõtlusest meelest ja heast eesmärgist. See on viis rakendada oma oskusi otseselt ühiskonna heaoluks, saades selle eest samas väärikat tasu. Lääne-Euroopas pööratakse sotsiaalsele ettevõtlusele järjest enam tähelepanu, sest see võimaldab ühest küljest pakkuda paremaid ja innovatiivsemaid sotsiaalteenuseid, kuid teisest küljest luua uut tüüpi firmasid, mis on senisest vastutustundlikumad, mille tulud ei lähe mitte omanikeriingile, vaid suunatakse tagasi ühiskonda. Inglismaal on selleks loodud ka eraldi juriidiline tegutsemisvorm Community Interest Company (ühiskondliku huvi ettevõtte). Kahe aastaga on selliseid ettevõtteid registreerinud rohkem kui 800. Nii et sotsiaalne ettevõtlus – miks mitte ka siin, Eestis? Isiklikust kogemusest on sotsiaalsed ettevõtjad vaimustavad, pühendunud inimesed, kes tegutsevad oluliste asjadega ning teevad seda hästi.

Artur Taevere, Heateo SA juhataja

Kelleks peaksid saama kõige andekamad Eesti ülikoolilõpetajad?

Mulle tundub, et Eesti ühiskonnas valitseb eeldus, et helgetest peadest koolis saavad töökohal läbilöövad ärimehed, advokaadid ja reklaamijuhid. Ühest küljest peab selline eeldus paika, vähemalt osa parimatest ülikoolilõpetajatest jõuavad tippjuhtideks ning saavad palju korda. Teisest küljest – aasta-aastalt tuleb üha teravamalt ilmsiks, et ühiskonnal on ka teisi vajadusi. Iseäranis puutub siia sotsiaalvaldkonna reformimine, tervishoiu, hariduse, noorte arengu kindlustamine. Ka siin on puudu helgetest peadest ja tippjuhtidest. Aga seda teadvustame, märkame vähem, kuigi oleme sealsamas valmis tunnustama, et meie laste tervis, haridus ja heaolu on elus kõige olulisem väärtus. Sotsiaalprobleemide lahendused ei küpse niisama, ei aita ka mistahes rahasumma heitmine, vaja on parimaid inimesi, läbi mõtlemata ja ellu viima pikaajalisi lahendusi. Just sellepärast tasub küsida: kelleks peaksid saama kõige andekamad Eesti ülikoolilõpetajad?

Kuidas saada sotsiaalseks ettevõtjaks?

1. Mõttele, mida enda ümber tahaksid muuta, parandada? Milline sotsiaalprobleem sind iseäranis puudutab?
2. Uuri välja, kes Eestis probleemiga tegelevad. Vaata nii valitsuse ettevõtmisi kui kodanikeühenduste omaseid. Selgita välja, millised on olnud senised lähenemised ja mis tulemust nad on toonud.
3. Mõttele, kuidas sina probleemi lahendaksid. Millest alustaksid? Kuidas annaks seda teha jätkusuutlikul moel, nii et programm ennast vähemalt osaliselt ise finantseerida suudaks.
4. Võta ühendust Heateo Sihtasutusega või mõne antud valdkonnas tegutseva organisatsiooniga. Paku välja oma lahendus.
5. Pea meeles, et suurim puudus Eestis ei ole mitte ideedest, vaid headest inimestest, kes nad ellu viiks. Ole valmis ise tegutsema – ole sotsiaalne ettevõtja.

MIS ON HEA ELU?

Priit Mikelsaar

ettevõtja, Heateo vabatahtlik

Ehkki mul enda väidete tõestuseks palju tõendusmaterjali ja pikka elukogemust ei ole, on minu tänane ametlik seisukoht hea elu küsimuses järgmine:

- Elu ongi olemuselt Hea – selle asemel, et vaadata elu kui võitlust või heade ja halbade aegade vaheldumist, on minu arvates palju toredam omada sisemist veendumust või hoiakut, et elu on oma kõikides väljendustes meie vastu läbinisti ja piiritult hea. Ehk siis: kui tunneme järjekordse rehavarrehoobi valu, oleks hea mõelda, et Elu ise on selle reha oma lahkete kätega meile teele asetanud, et me sinna otsa astudes ühe või teise olulise õppetunni omandaksime. Ja asjaolu, et me ühe reha otsa mitu korda suudame astuda, vaid kinnitab, et meid ei ole unustatud ning halva õppeedukuse tõttu edasistest õpetustest ilma jäetud. Pigem vastupidi.
- „Universumi vastu pole mõtet võidelda“ – see kusagilt kuulnud või loetud tarkus tuleb mulle aeg-ajalt olulistel hetkedel meelde. On asju, mida on mõistlik aktsepteerida ja nendega rahuneda leppida. Andestada (nii endale kui teistele) ja minna edasi. Kui mõelda sarnaselt eelnevaga, et Universum on Hea, siis pole siin võitluseks üldse põhjust. Parem võtta ta endale liitlaseks ja tunda, et kogu Universum on koondunud sinu selja taha, ning elada selle tundega oma igapäevast elu (nt teha võileiba).
- Tööl käimine peaks olema rõõm – ma usun, et me oleme pigem loodud tegutsema ja midagi looma, kui niisama logelema. Me ei saa rääkida heast elust, kui 8 tundi päevast ei ole nauditav ja ei oma meile olulist tähendust. Kui me pikema aja jooksul märkame, et töö käimine on pigem kohustus, mida täita selleks, et ülejäänud vaba aega paremini sisustada, siis on oluline midagi ette võtta. Sellest võidavad kõik.
- Meil on vedanud, et elame nii paljude heade inimestega samal ajal. Lähedaste ja sõprade seltsis veedetud õnnelik aeg jääb aastateks või kogu eluks meelde. Tundmatu inimese kesta taga inimlikkuse või inimese avastamine samuti. Teiste abistamine või abi saamine annavad meile palju. Ja loodus muidugi ka. Head elu ei elata ükski ja endale!

Doris Kareva

luuletaja

Kolm märksõna, mis iseloomustavad head elu, on kindlasti muretus, rõõm ja rahulolu. Head elu elav inimene on enamasti hea, vähemasti enda arvates. Miks ta ei peakski olema? Ometi võib kergesti juhtuda, et märgates enda kõrval kedagi, kelle elu mistahes põhjusel ei ole hea – ohvrit, kannatajat, elule allajääjat –, võib ta tõmbuda ebamugavusest krampi, teha kiiresti mingi annetuse või anda allkirja mõnele kampaniale, et seejärel uuesti sukelduda oma muretusse, rõõmsasse ja rahulolevasse keskkonda ja tõrjuda mõtteist kõik, mis seda häirida võib.

Seal, kus rahulolu ei püsi sileda järvepinnana, vaid on pidevas rahutus lainetuses, on lootust jõuda õnnetundeni. Küllus koormab; puudus närvetab. Õnnis on see, kel on täpselt nii palju, et ta ei pea selle üle mõtlema, kes teenib oma igapäevast leiba viisil, mis toob nii rõõmu kui rahuldust; see on üks komponente budismi kaheksaosalisest teest. Jakob von Uexküll rajas paarkümmend aastat tagasi Alternatiivseks Nobeliks nimetatud autasu eluviisi eest - Right Livelihood Awardi esile tõstmaks neid vapraid inimesi üle maailma, kes olemasolevate võimaluste raames tegutsevad viisil, mis kergendab paljude elu. See on tõeliselt aukartustäratav ja mõtlemapanev loend; aastad züriitööd avardasid mu maailmapilti mõtmatult.

Mis tagab rahulolu? Loomine, pühendumus. Ja mida kirkam on olnud risk, mida keerulisemad valikud, seda sügavamalt rahulolu pakub tõdemus, et oled toiminud endaga kooskõlas; et su tegude tulemus on miski, millega võib rahule jääda.

Linnar Viik

õppejõud, Heateo partner

Infoühiskonnas ei ole defitsiidiks mitte informatsioon vaid aeg. Aeg on äärmiselt isiklik ning ootab oma kasutajalt personaalset lähenemist. Inimeste info vastuvõtlikkus on viimase paarikümne aasta jooksul kasvanud ja lisaks on enda ümber asetatud "mürafiltritega" suudetud ka endale personaalset tasakaalu juurde võita. Tasakaalupunkt on infoühiskonnas ja just eelkõige infoühiskonnas inimese enda sees (erinevalt näiteks feodaalajast, kus tasakaalupunkt võis olla maaomaniku või orjade omaniku käes).

Seda huvitavam, et inimesed otsivad hea elu ja mõnusa olemise alget ikka väljastpoolt – kasvõi asjadest ja tarbimisest, tööst ja saavutamisest. Ma ei usu, et pelga tööga oleks võimalik õnnelikuks saada. Mõnusalt elades on õnnelikuks hoopis lihtsam saada. Mõnus elu tähendab seda, et sa oled endaga sõber nii tööl kui vabal ajal ning ei pea end tükkideks rebima eri rollide vahel. Püüan inimesena olla üks ning rikastuda sellest, et teen erinevaid asju, olles ikka seesama.

Tasakaalupunkti leidmiseks soovitan aga harrastada tasakaalu nõudvaid spordialasid. Näiteks purjelauaga sõitmine on väga hea. Kusjuures ma polegi väga kindel, kas pärast purjelauaga sõitmist on mu sisemine tasakaal selle pärast nii hästi ja pikalt paigas, et ma pidin purjelaua peal seda parimat tasakaalupunkti pidevalt otsima või hoopis seepärast, et võtsin paar tundi oma elust iseendale ja pühendasin selle tegevusele, mis mu tähelepanu jäagiltult haaras...

Reet Aus

moekunstnik

Hea elu võrdub lihtne elu. Minu arust. Mida lihtsam, seda parem. Ei mingit jama. Tõused hommikul üles, ringutad ja hakkad tegema neid asju, mis sul meele rõõmsaks teevad. Ei ole olemas tööelu, isiklikku elu, jõudeelu – on ainult üks elu. Minu enda elu ja see on täpselt nii hea, kui heaks ma ta mõtlen, tunnen ja elan. Olen märganud, et mida vähem ma mõtlen, seda parem ta on. Mida vähem ma emotsioneerin, seda lihtsam ta on. Üle jääb ainult elada. Elada oma sisemise õigekepsuse järgi, selliselt, et jään alati endaga sõbraks. Ärärääkimine ei lähe läbi, ühe silma kinnipigistamine ei tööta, kannatamine on keelatud. See on mingis mõttes kompromissitus iseenda suhtes, halastamatu ja aus. Aga ainus võimalus, paraku. Ja siis ühel hetkel tundubki elu lihtne, kõik asetub justkui oma kohale. Ma ei looda ega oota rohkemat. Olen rahul just sellega, mis parajasti on. Ja saan aru, et see ongi hea. Hea, sest olen leppinud enda ja eluga.

SOTSIAALNE ETTEVÕTLUS = ELU- JA MÕTTEVIIS

Eva Ladva

Sotsiaalset ettevõtlust iseloostustavad märksõnad:

- **uuenduslikkus & julgus** mõelda kaugemale ühiskonnas kehtivatest piiridest ehk siis sellest, millega ollakse harjutud ja mis on tavaline. Kas oleksid osanud mõne aasta eest arvata, et kodutud inimesed sõidavad kaugele maale, selleks et mängida oma maailmameistrivõistlustel jalgpalli? Ettevõtja Mel Young on tõestanud, et tavamõtlemise piire ületades on võimalik lahendada probleeme tõhusamalt kui traditsioonilist teed käies.
- **ettevõtlikkus** – kindel soov ja tahe teha teoks head mõtted, unistused, samuti oskus planeerida, majandada ja koostööd teha. Unistada on ju vahva, ent muutused saavad alguse ikka ja alati asjade ärategemisest.
- **hoolivus** – eesmärk ei pühitse abinõu, oluline on nii eesmärk, millele keskenduda kui ka vahendid selle saavutamiseks, esmatähtis on meele pidada, kelle jaoks me midagi teeme ning arvestada tema vajadustega. Näiteks, kui paljusid inimesi hirmutab narkomaania ja võimalik kokkupuutumine uimastisõitlastega, siis enamik narkoennetus ja –rehabilitatsioonitööd tegevaid sotsiaalseid ettevõtjaid (nende hulgas ka MTÜ Convictuse töötajad) suhtlevad abivajajatega hingesoojust ja tähelepanu jagades.
- **probleemide lahendamine, mitte põlistamine** – sotsiaalhoolekandest on tuttav mõiste „õpitud abitus”, mis tähendab inimeste mugandumist elada ära abirahadest ja kuidagi end elust läbi vedada. Sotsiaalse ettevõtluse eesmärk on lahendada probleeme nõnda, et inimesed saaksid ise hakkama, tunneksid elust rõõmu ja rahulolu. Toimivaid lahendusi ja sotsiaalseid ettevõtteid iseloostustavad muuhulgas järgmised sõnad: avatus ja infoliikumine, hoolimine iseendast, kaasinimestest, loodusest ja keskkonnast, ligipääs haridusele ja tehnoloogiale. Näitena võib siinkohal tuua The Pioneer Human Services USA-st, kus endiseid kinnipeetavaid toetatakse iseseisvasse ellu naasmisel ja julgustatakse omal käel ausat elu elades hakkama saama.

Sotsiaalsed ettevõtjad ei pea tingimata muutma jõgede voolusuunda ega minutite arvu ööpäevas. Piisab, kui nad küsivad, kas ja kuidas ma saan oma tegutsemisega aidata kaasa tasakaalu loomisele ja taastamisele ühiskonnas?

Ehkki see näib vähem maailmaparanduslik, tasub meele pidada, et suured muutused koosnevadki sageli väikestest tegudest. Ühe väikeste ja samas väga oluliste tegude ahela moodustab inimeste hoiakute ja väärtushinnangute tasane, kuid kindel suunamine minakeskselt mõtteviisilt kogukondliku ja hooliva maailmapildi poole, kiirele kasumile orienteeritud edumudelilt ühiskondlikult kasulikule, seejuures ennast unustamata. Tee isiklikule eneseteostusele viib sotsiaalse ettevõtja perspektiivist läbi vastastikuse toetamise ja tähelepanu.

Elu on pidevas muutumises. Oluline osa sotsiaalsete ettevõtjate tegevusest on heade muutuste loomine ja vajalike protsesside käimalükkamine seal, kus suurem osa ühiskonnast veel eitab, kõhkleb või lihtsalt ei näe võimalusi tegutsemiseks. Seejuures on sotsiaalsed ettevõtted sageli innovatiivsed nii oma mõtteviisil

kui teostuselt. Ühiskonda viivad edasi inimesed, kes näevad väljakutseid ja võimalusi elu paremaks muuta, selle asemel et tunda end õnnetu ja abituna. Sellest loomingust sündiv rõõm on sageli palju suurem kui mistahes käidud teel parima ajaga finišeerumine või olemasoleva süsteemi üle võimu saavutamine.

Allpool on toodud mitmeid näiteid ettevõtmistest, mis otsivad või on otsinud ajas uusi käimata teid. Ja tegelikult on meil iga ettevõtet alustades võimalik valida, kas sellest saab sotsiaalne või “harilik” ettevõtmine. Kas soovime, et asjad jääksid nii, nagu nad on (ehk muutuksid halvemaks), või tahame kaasa aidata elujärje paranemisele meie ümber.

Kui mõte sotsiaalsest ettevõtlusest Sinus huvi äratas, oled juba poolel teel. Mõttele julgelt ja näe võimalusi enda ümber. Kunagi pole liiga hilja saada selleks, kelleks oled unistanud.

Kui soovid sotsiaalsest ettevõtlusest rohkem teada saada, vaata lisaks:

- David Bornsteini raamat „Kuidas muuta maailma?”
- <http://www.ashoka.org> – maailma juhtivaid sotsiaalseid ettevõtjaid ühendav assotsiatsioon
- <http://www.sbs.ox.ac.uk/skoll> - sotsiaalse ettevõtluse keskus Skoll Oxfordi ülikooli juures
- www.socialenterprise.org.uk – sotsiaalsete ettevõtete ühendus Suurbritannias

... või võta meiega ühendust

- www.heategu.ee – eestikeelne portaal sotsiaalse ettevõtluse kohta, kust leiad kasulikke infot, inspiratsiooni ja kontakte oma ideede elluviimiseks

VÄRSKE RÕHK

Noortele suunatud ja noorte loodud kirjandusajakiri – et anda alustavatele suleseppadele võimalus oma loomingut avaldada. Tõuke tegutsemiseks andis Prima Vista kirjandusfestival, mille raames toimus omaloominguvõistlus põhi- ja keskkooliõpilastele. Esimene number ilmus võistluse tekstidega septembris 2005, tänaseks on ilmunud juba 9 numbrit. Toimetus ootab luuletusi, novelle ja näidendeid u. 17-27-aastastelt, ent lugemisrõõmu loodetakse pakkuda igale vanusegrupil juba alates 15. eluaastast. Värskes Rõhu autorid pakuvad lugejatele võimalust vaadata tänasele Eestile läbi noorte pilgu. Näha on uut ja põnevat keelekasutust, uudset lähenemist kirjutamisele ja kirjanikuks olemisele (või selleks saamisele). Küsitakse oma koha järele ühiskonnas. Tekste illustreerivad noorte kunstnike fotod ja joonistused.

Allikad:
www.va.ee

LILLI SUBURG

Eesti naisõiguslane, kirjanik, ajakirjanik ja pedagoog, kes soovis harida naisi ja tõsta nende enesekasvatuse ja avardamise võimalusi eneseteostuseks läbi hariduse. Andis välja õpetliku sisuga naisteajakirja „Linda” ja juhtis tütarlastekooli. „Lindale” tegid muuhulgas kaastööd A. Kitzberg, J. Kunder, A. Rennit jpt tuntud kirjamehed.

Suburg lähenes sotsiaalprobleemidele filosoofilisest vaatepunktist ja teadvustas lisaks naiste kehvale positsioonile ühiskonnas teisigi valupunkte. Suburgist sai esimene, kes kutsus eesti naisi otsima oma võimete piire ja avardama valikuvabadust. Samuti astus Suburg üles karskusele õhutavate üleskutsetega.

Lilli Suburg oli veendunud, et pereõnneks on naistele tarvis mõistuse teravust ja vaimuharidust. „Lindas” öeldu ja kirjutatu leidis praktilise väljundi Suburgi era-tütarlastekoolis, mis kolm ja pool aastat tegutses Pärnus, hiljem Viljandis. Suburgi

Viljandi vieklassilisest tütarlaste pro-gümnaasiumist sai esimene Eesti kõrgem tütarlastekool. Tütarlastekooli siseelu tugines Rousseau ja Pestalozzi humanistlikele kasvatuspõhimõtetele, kus tauniti dogmaatilist tuupimist ja vanglataolist korda. Igati püüti ergutada ja avardada laste hinge ja südant, nagu õpilased hiljem on iseloomustanud. Suburgi käe alt kasvasid välja Eesti Vabariigis tuntud pedagoog Leeni Mõru (Koerv), lauljanna Aino Tamm, tema enda kasutütar Anna Wiegandt, esimese kodumajanduskooli asutaja Mari Raamot jt.

Foto: Lilli Suburg (1841 - 1923), allikas: Eesti Kirjandusmuuseum

Allikad:
Eesti Kirjandusmuuseum,
<http://kreutzwald.kirmus.ee>
Ramon Loik. Lilli Suburgi aegumatu sõnum.
Pärnu Postimees, 05.08.2006

ÖKOSAHVER

Ökosahvri loosungiks on „Puhas toit - ja ei mingeid lisandeid”. Ökosahvri rajasid 2003. aastal Von Krahlite teatri kunstiline juht Peeter Jalakas, Põllumajandusülikooli professor Anne Luik, Ökoloogiliste Tehnoloogiade Keskuse direktor Merit Mikk ja ärimees Rene Treial, et pakkuda pealinnas elavatele inimestele võimalust süüa tervislikku mahetoitu, hoolitseda iseenda ja oma perekonna eest ning toetada mahetootjate tegevust oma tarbimisotsustega.

Eestimaa Roheline Liikumine andis 2004. aastal sahvri aasta Rohelise Teo auhinna, rõhutades just julget pealehakkamist ettevõtte käivitamisel. Sahvri loomise üle rõõmustasid ka mahetalunikud, kelle

jaoks on oluline võimalus oma kaupu kergema vaevaga turustada.

Kui esialgu oli Ökosahver ettevõtmise ühe eestvedaja Peeter Jalaka sõnul pigem head tegev projekt, kuna investeeringud mahetoodete müüki ületasid tulused, siis mida aeg edasi, seda suurem on inimeste huvi sahvris pakutava kauba vastu ja ettevõtmine on hakanud end ka äriiliselt ära tasuma.

Allikad:
www.sahver.ee
Viio Aitsam. Roheline tegu on Ökosahver. Maaleht, 08.01.2004

KELLEKS SINA LAPSEPÕLVES SAADA TAHTSID?

KATRIN SAALI SAUL, psühhoterapeut, Heateo partner

Lasteaias unistasin lillepoemüü- ja ametist, seejärel õpetajaks hakkamisest. Siis tahtsin saada pikki aastaid kiirabiartstiks. Minu praktilisi pürgimusi saat- sid lisaks alati unelmad tantsija ja meistersportlase karjäärist. Ja sümfooniaorkestri dirigent tahtsin ma ka olla. Keskkooliks nihkus huvi meditsiinilt psühholoogiale. Unistuse nimel mõista inimloomust ja -käitumise tagamaid olen pidanud palju pingutama, ja praegu teengi oma unelmatetööd – töötan psühhoterapeudina.

TUULI REISBERG, mitmekülgne Heateo va- batahtlik

Mõtlesin väiksesa sageli selle küsimuse üle. Lasteaias ja koolis ausa vastusega „ei tea” rahule ei jäädud ja nii läksin minagi vooluga kaasa, öeldes midagi nagu teisedki – tüd- rukud tahtsid ju kõik saada õpetajateks ja poisid politseinikeks. Sisimas soovisin siiski teha midagi ebaharilikku. Nüüd tegelen erinevate asjadega, mis hingelähedased ja arendavad: õpetan lapsi, noori ja veel nooremaid tantsima ning erialasel tööl teostan finantsauditit. Jõudumööda olen Heateos abiks kodanikeühenduste hindamisel. Kuid ma pole endiselt jõudnud otsusele, kelleks ma tahan saada „suureks saades”.

ARTUR TAEVERE, Heateo SA juhataja

6aastasena oli mu unistus saada rallisõitjaks. Mu ema töötas Eesti Reklaamfilmis, oli aeg-ajalt abiks rallivõistluste korraldamisel ja mina olin ka alati ninapidi juures. Paar aastat hiljem, kui ma iga päev bussiga Lasnamäe ja kesklinna vahel liiklesin, sain aru, et bus- sijuhi amet on palju väärikum. Veel pisut hiljem tahtsin saada jalgpalluriks ja siis ajakirjanikuks. Nii et mõned unistused on täitunud ka!

JULIA VINCKLER, Convictus Eesti juhataja, Heateo koostööpartner

Nii kaua, kui end mäletan, olin alati see, kes tahtis maailma päästa. 9aastaselt kandsin koolikotis paunakest ravimitega juhaks, kui keegi saab viga. 15aastasena tegelesin lastekodu kasvandikega ja olin vabatahtlik loomade var- jupaigas. Narkomaania teema muutus lähedaseks siis, kui lapsepõlvesõbrad sattusid sõltuvusse. Olen õnnelik, et minuga nii ei juhtunud. Täna olen nii erialalt kui ka südamealt sotsiaaltöötaja: armastan inimesi ja tean, et mitte ükski asi ei või asendada armastust ja hoolivust.

KRIS HAAMER, abiturient, Heateo vabatahtlik

Väiksesa tahtsin saada arvutimängude testijaks. Neljaselt tegin kõigile tetrises tuule alla Siemens-Nix- dorfi peal. Paar aastat killisime naabripoisiga pahasid Wolfenstein 3Ds. Mõne aasta pärast sai naabripoisist lõpuks joodik; minul oli silma- nägemine kehv. Tule- viku suhtes meil suuri lootusi ei olnud, aga välja kukkus paremini.

Heateo Sihtasutus

Pikk tn 11, Tallinn 10123
Tel 630 9636, info@heategu.ee
www.heategu.ee

Toimetanud: Paavo Piik ja Anu Vahtra-Hellat

Lood: Paavo Piik, Eva Ladva, Doris Kareva,
Linnar Viik jt

Fotod: Sven Tupits, Kris Haamer, Alari Rammo

Kujundus: Atko Rimmel

Täname: Kalamaja Põhikooli õpilasi Jaanat,
Kristelit ja Kasparit

Uuri ka: www.heategu.ee/headuudised

Toetanud:

 Hansapank

UNIPRINT